<u>અસ્વીકરણ</u>: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER:</u> The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

<u>અહેવાલયોગ્ય</u>

ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતમાં

દીવાની અપીલીય હુકુમતક્ષેત્ર

સિવીલ અપીલ નં. ૩૧૫૧/૨૦૨૩

(@ એસએલપી (સી) નં.૮૭૩૩/૨૦૨૩)

(@ ડાયરી નં. ૪૨૭૧૫/૨૦૨૨)

એન.સી.ટી. દિલ્હી સરકાર અને અન્ય .....અપીલકર્તા (ઓ)

વિરુદ્ધ

દિનેશ કુમાર અને અન્ય .....સામાવાળા (ઓ)

ચુકાદો

માનનિય ન્યાયમુર્તિ શ્રી એમ.આર.શાહ

૧. રિટ પિટિશન (સી) નં.૪૯૫૪/૨૦૧૬ માં નવી દિલ્હીની હાઈકોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને આદેશથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ થઇને, જેના દ્વારા હાઈકોર્ટે (સુપ્રા) રિટ પિટિશનને મંજૂરી આપી છે અને જાહેર કર્યું છે કે જમીન સંપાદન, પુનર્વસન અને પુનઃસ્થાપન અધિનિયમ, ૨૦૧૩ (હવે પછી "અધિનિયમ, ૨૦૧૩" તરીકે ઉલ્લેખવામાં આવશે) ની કલમ ૨૪ (૨) હેઠળ પ્રશ્નમાં જમીનના સંદર્ભમાં સંપાદન સમાપ્ત થયું હોવાનું માનવામાં આવે છે, એન.સી.ટી. દિલ્હી સરકારે હાલની અપીલ દાખલ કરવાનું પસંદ કરેલ છે.

૨. અપીલકર્તા (ઓ) વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી છે કે, વર્તમાન કેસમાં વિવાદિત જમીનનો કબજો ૩૧.૧૨.૨૦૧૩ ના રોજ લેવામાં આવ્યો હતો અને તેથી ઇન્દોર ડેવલપમેન્ટ ઓથોરિટી વિરુદ્ધ મનોહરલાલ અને અન્યોના કેસમાં આ અદાલત દ્વારા (૨૦૨૦) ૮ એસસીસી ૧૨૯ માં નોંધાયેલા ચુકાદા અનુસાર, અધિનિયમ, ૨૦૧૩ ની કલમ ૨૪ (૨) હેઠળ સંપાદનમાં કોઈ ખામી હોવાનું માનવામાં આવશે નહીં.

૨.૧ બીજી બાજુ, મૂળ રિટ અરજદાર–સામાવાળા નંબર ૧ તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી છે કે, વાસ્તવિક/ભૌતિક કબજો મૂળ રિટ અરજદાર પાસે છે અને માત્ર કાગળ ઉપર કબજો લેવામાં આવ્યો હતો. એવી રજુઆત પણ કરવામાં આવેલ છે કે કબજો પણ કથિત રીતે ૩૧.૧૨.૨૦૧૩ ના રોજ લેવામાં આવ્યો છે અને તે પહેલાં કાયદો, ૨૦૧૩ અમલમાં આવ્યો છે. એવી રજુઆત પણ કરવામાં આવેલ છે કે તેનું અવલોકન યોગ્ય રીતે કરવામાં આવ્યું છે અને ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે, ન તો વળતર ચૂકવવામાં આવ્યું હતું કે ન તો કબજો લેવામાં આવ્યો હતો, તેથી અધિનિયમ, ૨૦૧૩ની કલમ ૨૪ (૨) હેઠળ સંપાદનમાં ખામી હોવાનું માનવામાં આવશે.

૩. ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા આપવામાં આવેલ વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને આદેશને જોયા પછી, એવું જણાય છે કે અપીલકર્તા વતી ચોક્કસ કેસ હતો કે, વાદગ્રસ્ત જમીનનો કબજો ૩૧.૧૨.૨૦૧૩ ના રોજ લેવામાં આવ્યો હતો. આ કાયદો, ૨૦૧૩ ૦૧.૦૧.૨૦૧૪થી અમલમાં આવ્યો છે. તેથી જે તારીખે કાયદો, ૨૦૧૩ અમલમાં આવ્યો તે તારીખ પહેલાં વાદગ્રસ્ત જમીનનો કબજો પહેલેથી જ લઈ લેવામાં આવ્યો હતો.

૩.૧ સામાવાળા નંબર ૧–મૂળ રિટ અરજદાર વતી રજૂઆત કરવામાં આવેલ છે કે માત્ર કાગળ ઉપર કબજો લેવામાં આવ્યો હતો અને વાસ્તવિક/ભૌતિક

કબજો લેવામાં આવ્યો નથી તે સંબંધિત છે, તે નોંધવું જરૂરી છે કે વાદગ્રસ્ત જમીનનો કબજો પંચનામું કરીને લેવામાં આવેલ છે જે ઇન્દોર ડેવલપમેન્ટ ઓથોરિટી (સુપ્રા) ના કિસ્સામાં આ અદાલતના નિર્ણય અનુસાર કબજો લેવાની કાયદેસરની પ્રક્રિયા છે. તેથી આપણે એ આધાર પર આગળ વધવું પડશે કે વાદગ્રસ્ત જમીનનો કબજો લેવામાં આવ્યો હતો. ઉચ્ચ અદાલતે પણ આ બાબતને આગળ ધપાવી છે કે વાદગ્રસ્ત જમીનનો કબજો ૩૧.૧૨.૨૦૧૩ ના રોજ લેવામાં આવ્યો હતો. જો કે, ત્યારબાદ મૂળ રિટ અરજદારને કોઈ વળતર ચૂકવવામાં આવ્યું નથી/ કે આપવાની તૈયારી બતાવી નથી, આમ, અધિનિયમ, ૨૦૧૩ ની કલમ ૨૪ (૨) ના બે ઘટકોમાંથી એકને પૂર્ણ કરવામાં આવે છે અને ઉચ્ચ અદાલતે જાહેર કર્યું છે કે વાદગ્રસ્ત જમીનના સંદર્ભમાં સંપાદન સમાપ્ત થયું હોવાનું માનવામાં આવે છે. હાઈકોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા તર્ક અને તારણો કે જે ઇન્દોર ડેવલપમેન્ટ ઓથોરિટી (સુપ્રા) ના કિસ્સામાં આ કોર્ટ દ્વારા નિર્ધારિત કાયદાની વિરુદ્ધ છે. ઇન્દોર ડેવલપમેન્ટ ઓથોરિટી (સુપ્રા)ના કિસ્સામાં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે અને એવું માનવામાં આવે છે કે, અધિનિયમ, ૨૦૧૩ની કલમ ૨૪(૨) હેઠળ ખામી કે ક્ષતિ માનવા માટે, કબજો ન લેવાની અને વળતર ન આપવાની/ચૂકવવાની બે શરતોને સંતોષવી જરૂરી છે. તેથી, જો અધિનિયમ, ૨૦૧૩ની કલમ ૨૪ (૨) ના બે ઘટકોમાંથી એકને પૂર્ણ

કરવામાં ન આવે તો અધિનિયમ, ૨૦૧૩ની કલમ ૨૪ (૨) હેઠળ સંપાદનમાં કોઈ ખામી હોવાનું ગણાશે નહીં.

૪. ઇન્દોર ડેવલપમેન્ટ ઓથોરિટી (સુપ્રા)ના કેસમાં આ અદાલત દ્વારા મુકવામાં આવેલા કાયદાને હાલના કેસની હકીકતો પર લાગુ કરીને, હાઈકોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ચુકાદા અને આદેશમાં જાહેર કરવામાં આવ્યું છે કે વાદગ્રસ્ત જમીનના સંદર્ભમાં સંપાદન સમાપ્ત થઈ ગયું હોવાનું માનવામાં આવે છે જે માનવા યોગ્ય નથી અને જેથી હાઈકોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલ હુકમ આથી ટકવાપાત્ર નથી અને તે હુકમ રદ્દ કરવામાં આવે છે. તે મુજબ હાલની અપીલ મંજુર કરવામાં આવે છે. ખર્ચ સબંધિત કોઈ હુકમ નથી.

બાકી અરજીઓ, જો કોઈ હોય તો, તેનો પણ નિકાલ કરવામાં આવે છે.

.....ન્યાયમુર્તિ

[એમ. આર. શાહ]

.....ન્યાયમુર્તિ

[સી. ટી. રવિકુમાર]

નવી દિલ્હી;

એપ્રિલ ૨૮,૨૦૨૩.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

==========

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.